

Contra l'esquerranisme,
una reflexió
marxista

Països Catalans, 21 de novembre de 2019

*Document d'anàlisi realitzat pel Secretariat
Nacional de La Forja - Jovent Revolucionari.*

www.laforja.cat

Contra l'esquerranisme,
una reflexió
marxista

ÍNDEX

Introducció6

L'esquerranisme7

Alguns casos recents8

- La CUP a les eleccions al Parlament de Catalunya8
- Arran i la consulta del 9N9
- L'Esquerra Independentista i les organitzacions de masses10
- L'acció esquerranista11
- La vaga general del 7 de febrer de 201913
- El sectorialisme en els moviments antifeixista, feminista i ecologista14
- Endavant, l'organització estratègica esquerranista de l'El15

El posicionament polític de La Forja – Jovent Revolucionari 16

- Les masses i l'avantguarda16
- L'acció revolucionària en el cas català16
- La Unitat Popular17

INTRODUCCIÓ

El Secretariat Nacional de *La Forja – Jovent Revolucionari* pensem que és necessari escriure aquest document després de reflexionar sobre algunes accions i discursos que hem pogut observar d'altres organitzacions del *Moviment Català d'Alliberament Nacional* (MCAN).

Creiem que l'acció revolucionària no ha de separar-se mai de la massa, del poble treballador català. Certs posicionaments polítics, amb una marcada desviació esquerranista, s'allunyen i esdevenen incomprendibles per a la majoria de la població, a la qual inicialment es vol interpel·lar.

L'ESQUERRANISME

L'esquerranisme és una desviació del marxisme que es caracteritza per la sacralització de la ideologia, per un dogmatisme curt de mires i antidialèctic que menysprea qualsevol moviment tàctic i que acaba reduint la praxi política a poca cosa més que l'autoconsum o l'autocomplaença.

L'esquerranisme es caracteritza, en la majoria d'ocasions, pel sectarisme grupuscular. És comú en organitzacions els nuclis locals dels quals acaben convertint-se en colles d'amics, mentre que s'erigeixen en «comunistes purs» i neguen la categoria de comunista a qualsevol altre. El sectarisme es caracteritza per promoure sistemàticament escissions i escissions, cadascuna de les quals acostuma a resultar, en general, més allunyada de la realitat social, més incapaç d'entendre la necessitat del treball de masses i del desenvolupament de projectes tàctics i, per tant, més llunyana de qualsevol praxi transformadora.

Una altra materialització de esquerranisme és l'avantguardisme. En aquest cas, les organitzacions esquerranistes obliden la frase de Lenin: «L'avantguarda només compleix la seva tasca d'avantguarda quan sap no aïllar-se de la massa que dirigeix, sinó conduir endavant realment tota la massa». L'avantguardisme prescindeix de qualsevol anàlisi de les condicions objectives, aventurant-se en projectes que les masses no poden entendre ni compartir, per acabar afavorint la repressió i l'auge de forces reaccionàries.

Per últim, hi destaquen les pràctiques marginals o asocials. Són pròpies d'organitzacions i col·lectius que esperonen la seva militància a adoptar formes de vida teòricament exemplificant, però que no són res més que conductes sectàries que l'únic que fan és aïllar l'individu i el col·lectiu de la societat i, per tant, impedir-ne qualsevol mena d'incidència. Aquestes pràctiques prioritzen una falsa moral revolucionària per sobre del treball de masses, de la implicació en els problemes més punyents de la societat, i en els casos més reeixits tan sols aconsegueixen crear petits espais d'autoconsum on practicar el culte a la puresa ideològica.

ALGUNS CASOS RECENTS

L'esquerranisme sol presentar-se amb les característiques que hem anomenat anteriorment, encara que es pot donar el cas que una destaquï sobre la resta. Durant l'última dècada hi ha hagut nombrosos casos d'accions i posicionaments polítics que considerem esquerranistes i que, per tant, no ajuden a avançar cap a la República catalana independent ni en l'inici de la via pròpia cap al socialisme.

La CUP a les eleccions al Parlament de Catalunya

La *CUP – Alternativa d'Esquerrres* va decidir el 2009 no presentar-se a les eleccions al Parlament de Catalunya argumentant que es tractava d'una “institució que limitava el paper polític del ciutadà a ficar una papereta en una urna cada quatre anys”. *La Forja – Jovent Revolucionari* estem d'acord en aquesta afirmació: és evident que en la democràcia burgesa en què vivim, la sobirania no resideix en el poble treballador, però aquest fet no pot privar una organització marxista d'incidir en tots els espais que faci falta.

Va ser el 2012 quan la *CUP* va decidir en assemblea nacional presentar-se a les eleccions al Parlament de Catalunya. Aquesta decisió es va prendre per la mínima i certes organitzacions, com *Endavant – OSAN*, van estar-hi en contra.

Com s'ha demostrat, l'entrada de la *CUP* al Parlament ha permès, entre d'altres coses, difondre el missatge de la Unitat Popular i arribar a sectors de la societat catalana, on d'altra manera hagués estat impossible arribar. La incidència de la *CUP* al Parlament, a causa de les limitacions de la democràcia burgesa i sovint per una incapacitat propositiva, ha estat més aviat petita. Malgrat tot, l'espai polític que representa s'ha fet gran i s'ha enfortit, tot gràcies a no seguir els postulats esquerranistes d'algunes organitzacions.

Alhora, cal reflexionar sobre una qüestió que els esquerranistes sovint plantegen: el parlamentarisme ha caducat? L'esquerranisme ens dirà que sí, que les institucions burgeses no poden tenir cap mena de paper en la lluita revolucionària.

Però aquest és un posicionament polític simplista i antimarxista. El parlamentarisme no ha caducat perquè continua tenint una influència immensa sobre les condicions de les classes populars i és per això que continua essent un espai de lluita que no podem regalar a l'enemic de classe. Fins que no estiguem en les condicions d'eliminar les institucions burgeses, caldrà que com a revolucionaris hi participem.

Entenem que cal que combinar les diferents formes de lluita (la legal i la il·legal). Dit d'altra forma, cal que qualsevol marxista trobi l'equilibri entre la institució i el carrer per aconseguir vincular-se i fondre's amb les masses.

Per últim, hi ha certes organitzacions polítiques, autoanomenades marxistes, que difonen la idea d'un municipalisme radical. Això no és res més que la negativa a participar d'eleccions nacionals i limitar-se a candidatures municipals. Dintre de la CUP hi ha, encara que cada vegada menys, organitzacions i persones que aposten per aquesta línia política, el conegut com "municipalisme d'alliberament". L'acció política revolucionària ha de ser present en tots els fronts de lluita i, òbviament, hi ha certs àmbits que només poden en els quals només és possible incidir-hi a nivell nacional, com ho són el sistema educatiu, sanitari, pressupostos, etc.

Arran i la consulta del 9N

El 9 de novembre de 2014 es va celebrar la consulta sobre la independència del Principat de Catalunya. Només uns dies abans del 9N Arran va fer públic un comunicat demanant el vot per la independència, és a dir, el doble vot afirmatiu Sí Sí. Aquesta posició política va arribar tard i sense cap tipus de campanya agitativa que demanés el vot en un sentit o altre.

Arran va argumentar-ho dient que s'havia desobeït una exigència popular que era la de celebrar un referèndum d'independència i que el govern de CiU va inventar-se la pseudo-consulta del 9N per aferrar-se al poder. I no els faltava raó. Però amb aquestes reflexions l'acció política hauria d'haver estat una altra: era el poble qui empenyia i posava contra les cordes un govern conservador i pactista; aleshores

calia posar tota la llenya al foc per celebrar aquella consulta, la qual resultaria un pas més de desobediència i que culminaria amb el 1r d'octubre. Ja era clar llavors que no ens trobàvem davant el referèndum que s'hauria d'haver fet, però tenint en compte la circumstancialitat del moment, calia donar suport a un 9N que empenyés certs sectors de la política catalana cap a la via unilateral.

La consulta d'Arenys de Munt va ser el primer pas, el 9N va ser el segon i el 1r d'octubre va ser un gran salt endavant d'autoorganització popular del poble català.

L'Esquerra Independentista i les organitzacions de masses

Les organitzacions de masses com l'ANC i Òmnium es conformen per persones amb ideologies i visions polítiques molt diferents. En nombroses ocasions, l'Esquerra Independentista en general però sobretot la CUP, Endavant, Arran, la COS i Alerta Solidària, han estat reticents a participar d'aquestes organitzacions. És obvi que tant l'ANC com Òmnium no comparteixen amb l'EI, ni amb La Forja, els objectius tàctics i estratègics, però precisament per aquesta raó cal que les organitzacions marxistes hi incidim.

Si no participem dels espais on hi ha certa transversalitat, el més possible és que aquests acabin dominats per corrents ideològics contraris als postulats de l'Esquerra Independentista. És a dir, a la ideologia criptoautonomista, que impregna tant la socialdemocràcia (heterodoxa) catalana com el conservadorisme català. No podem deixar en les seves mans les organitzacions de masses, referents per a una part molt important de la societat catalana.

En aquest sentit, cal destacar algunes desviacions esquerranistes, protagonitzades principalment per les organitzacions anomenades anteriorment. Argumentant que tant l'ANC com Òmnium són entitats burgeses, Arran va arribar a proposar que la pròpia militància tingués prohibit participar-hi, o fins i tot donar suport a les grans manifestacions de l'11S. Aquesta visió sacralitzada de la ideologia i el dogmatisme inamovible han acabat desencadenant dues situacions:

per una banda que les organitzacions de masses siguin actualment controlades per altres corrents ideològiques i, d'altra banda, l'automarginalitat d'algunes organitzacions revolucionàries de l'El.

L'acció esquerranista

L'actual situació política al Principat de Catalunya, i també a la resta de Països Catalans, fa que la repressió per part de l'Estat espanyol estigui a l'ordre del dia. Les organitzacions revolucionàries i independentistes combatives duem a terme nombroses accions tenint molt present el risc que comporta l'acció política avui en dia. Amb tot, certes organitzacions han aprofitat l'actual clima polític per realitzar accions de denúncia que, en algunes ocasions, no han estat enteses per la massa.

Que el turisme massiu és un greu problema a la capital principatina, que l'Església catòlica és profundament masclista o que a l'Estat espanyol la llibertat d'expressió no existeix, són conviccions polítiques que una part molt important de la societat catalana comparteix. Ara bé, les accions que es duguin a terme per part d'organitzacions revolucionàries han de ser sempre segons les necessitats i desitjos de la massa, d'altra manera la massa ens veuria com una avantguarda allunyada de la realitat, amb un discurs polític que no entén ni comparteix. A més, les accions no es poden plantejar amb la única finalitat de cridar l'atenció mediàticament o de sortir al telenotícies.

Retrocedint una mica en el temps, la consulta popular sobre la independència que es va celebrar a Arenys de Munt el 2009 es va produir una situació similar. Era la primera votació sobre la independència que es feia en tot el Principat i això va provocar la reacció de nombrosos grups neofeixistes, els quals es van manifestar durant el dia de la votació. Davant d'aquest fet es van fer dues reflexions: una part de l'Esquerra Independentista apostava per encarar-se a aquests grups, plantar-los cara i fer-los fora del poble. Una altra part, principalment la gent que va dedicar molt temps a gestionar la consulta, creia que l'objectiu d'aquella diada era que se celebrés la consulta i, en conseqüència, es va decidir que es faria un cordó de

seguretat per impedir l'accés als grups neofeixistes, tot evitant l'encarament directe. Com s'ha demostrat amb el pas del temps, aquella diada es recorda avui en dia com l'inici d'un procés que procedeix de les classes populars. Si s'hagués optat per encarar-se directament contra els feixistes possiblement aquella diada no hauria significat el que significa avui en dia. Amb aquest exemple, volem fer veure que els posicionaments polítics que en un primer moment semblen molt radicals i directes no sempre són els que ens fan avançar cap als nostres objectius estratègics.

Podem veure reflectits alguns dels posicionaments de la desviació esquerranista i doctrinarista a la que fem esment en el següent fragment: «Jo em vaig alegrar quan en el referèndum d'Arenys de Munt va guanyar el Sí a la independència d'una part de la nació en el marc de la Unió Europea, però per molt que m'alegre eixe no és el meu projecte i no ho és perquè no contempla la independència de tots els Països Catalans i perquè ho fa en el marc d'una súper estructura de mercat capitalista com és la Unió Europea, i ni vull un país desfet, separat i enfrontat, ni vull canviar d'amos. No pot haver independència sense socialisme!»¹. Opinions similars les podem tornar a trobar més tard com a crítica a l'ANC i les seves mobilitzacions massives, donant així cobertura a posicionaments interns en el si de l'Esquerra Independentista que buscaven el deslligament de la seva acció de les masses.

Amb aquestes reflexions, no fem ni una crida a la moderació, ni a la calma ni al pactisme, fem una reflexió política sobre certes accions que han dut a terme organitzacions diverses, tant des d'Arran fins als CDRs. Concretant amb un fet de l'actualitat més recent, el 21 de desembre de 2018 va venir el Consell de Ministres espanyol a Barcelona. Nombroses organitzacions ens vam coordinar per intentar impedir-ho. Durant les reunions prèvies, una comissió dels CDRs plantejava com a objectiu polític evidenciar que els Mossos d'Esquadra són un cos repressiu al servei de l'Estat espanyol. És evident que els Mossos no estan, actualment, al servei dels interessos del poble català, però en una diada com la del 21D l'objectiu polític no

¹ «Amb el Principat sol, no hi ha independència!», *L'Accent*, núm 164 (20 d'octubre de 2019)

podia ser el de buscar la confrontació amb els Mossos, sinó el d'evitar la celebració del Consell de Ministres, o si més no dificultar-la.

La vaga general del 7 de febrer de 2019

La vaga general que va ser convocada (i després ajornada per al 21 de febrer) per la Intersindical – CSC va rebre el suport de les principals entitats, organitzacions i partits polítics independentistes, així com de la majoria del sindicalisme combatiu. Malgrat que una vaga d'aquestes característiques era del tot raonable en consonància a la situació excepcional que viu el Principat, la Coordinadora Obrera Sindical (COS) va decidir no secundar-la. La COS podria haver fet un comunicat explicant que les formes amb que s'havia convocat no havien estat les correctes o que faltava més coordinació però que, de totes maneres, s'hi adherien. En comptes d'això la COS va emetre un comunicat en el qual s'argumentava que no secundaven la vaga perquè no existien les condicions materials per convocar-la, tot acusant a la Intersindical de sindicat groc i de no tenir en compte les classes populars.

L'esquerranisme és incapaç de relacionar-se ni interaccionar amb les masses, no sap crear ni incidir en els espais amplis i crea una realitat paral·lela d'autocomplaença i puresa ideològica. La vaga general que es proposava pel dia 7, i que va ser ajornada pel 21 de febrer de 2019, tenia certament la complicitat d'entitats com l'ANC i Òmnium, alhora que va ser ben vista per sectors de la dreta independentista catalana. No obstant això, en un context en què les classes populars estem rebent una pallissa en el pols capital-treball alhora que patim una retallada de drets i llibertats, la convocatòria de vaga estava més que justificada sumant-hi que comptava amb el suport d'una bona part de la societat catalana.

Aquesta incapacitat per incidir i fusionar-se amb els espais de masses, però, van portat la COS a rebutjar participar a la vaga. No és d'estranyar, doncs, que aquest sindicat hagi esdevingut completament marginal i reiterant en les pràctiques sectàries. Aquesta és una greu mancança de l'Esquerra Independentista (entesa

en aquest cas com a Taula de l'Esquerra Independentista), ja que deixa orfes l'espai polític de l'entorn de la CUP d'un sindicat fort i amb voluntat d'esdevenir hegemònic. Per sort, la Intersindical – CSC s'està postulant com un sindicat que sí que té l'ambició de disputar a CCOO i UGT l'hegemonia sindical.

El sectorialisme en els moviments antifeixista, feminista i ecologista

Determinades organitzacions neixen com a resposta a un fet en concret. L'exemple més actual són les nombroses plataformes antifeixistes que sorgeixen arreu del país per impedir o boicotejar actes de l'extrema dreta. Aquestes plataformes, o la seva majoria, sols tenen com a objectiu impedir quelcom concret a un poble o barri, sense portar la reflexió política més enllà.

L'exemple que acabem de descriure és un cas clar de sectorialisme. El sectorialisme també és una desviació del marxisme que, en la majoria dels casos, està buit d'estratègia. Consisteix en la creació, gairebé compulsiva, de fronts de lluita sectorials, com l'ecologisme, l'antifeixisme o el feminisme, sense dotar-los de cap mena d'objectius estratègics.

Seguint amb l'exemple de l'antifeixisme, podem veure clarament que no es pot entendre aquest fet sense fer un anàlisi de les condicions objectives i subjectives, estudiant les relacions entre les classes socials dominants i dominades. Algú pot pensar que VOX és només masclista? Ni molt menys, VOX és masclista, racista, espanyolista i profundament neoliberal. Es tracta d'una reacció de les classes dominants. Per aquesta raó cal plantar-hi cara entomant les lluites des d'una perspectiva marxista. Que la resposta de l'esquerra, tant espanyola com catalana, a la victòria de VOX a les eleccions d'Andalusia fossin només convocatòries de dones i col·lectius LGBTI és, doncs, un greu error. Certament aquests col·lectius pateixen de manera més acusada les polítiques de l'extrema dreta, però és el conjunt de les classes populars qui en patirà les conseqüències si es materialitza el seu programa. Treballadors, dones, immigrants, el col·lectiu LGBTI i les

nacionalitats oprimides per l'Estat espanyol han de combatre VOX. És a dir, les classes populars han de respondre de forma conjunta —tot emprant el mètode d'anàlisi marxista— contra l'extrema dreta que s'erigeix com una reacció de les classes dominants.

Això no exclou, però, que seguint una estratègia pròpia, pensada i meditada, ens convingui impulsar plataformes per aconseguir fins concrets. Ara bé, cal sempre tenir en compte una visió global de la qüestió per saber què, com i quan fer les coses.

De la mateixa manera, sense una revolució que superi el sistema capitalista, no es podrà mai aconseguir una defensa de la terra. El capitalisme es basa precisament en obtenir el màxim de beneficis, no pas en cobrir les necessitats de les persones ni preservar l'entorn. Ni el reciclatge, ni el consum "responsable" ni el vegetarianisme podran mai materialitzar cap canvi real. Són, doncs, lluites individualistes que es redueixen a l'acció personal amb l'esperança que, si tothom actua igual, es podrà revertir quelcom a gran escala. Aquestes pràctiques, marcadament postmodernes, s'erigeixen a si mateixes com petites accions amb les qual contribuir a la lluita ecologista, malgrat que en el seu si resulten desmobilitzadores i autocomplaents. Només mitjançant una lluita col·lectiva i organitzada contra el capital farem possible l'abolició de l'actual sistema, que explota i destrueix el planeta.

Endavant, l'organització estratègica esquerranista de l'EI

La majoria d'organitzacions de l'Esquerra Independentista s'emmarquen dintre d'una lluita determinada, Arran en el jovent, la CUP a les institucions, la COS als llocs de treball, Alerta Solidària en la antirepressió, etc. Endavant, tanmateix, és una organització estratègica com també ho és Poble Lliure. En aquest sentit, Endavant és el pal de paller del corrent intern de l'Esquerra Independentista amb les connotacions més marcades d'esquerranisme. La majoria de casos anteriorment explicats han estat recolzats i/o promoguts per Endavant, com per

exemple la negativa a presentar-se a les eleccions autonòmiques o el fet de no voler participar de les organitzacions de masses.

EL POSICIONAMENT POLÍTIC DE LA FORJA – JOVENT REVOLUCIONARI

Les masses i l'avantguarda

La crítica que hem desenvolupat anteriorment no es tracta d'una crítica al concepte d'avantguarda. Tot el contrari, cal que en una revolució existeixi una avantguarda amb una direcció clara, contràriament es cauria en l'espontaneïtat, aconseguint només la desmobilització de la massa, farta de no avançar.

D'avantguarda n'hi ha de diferents tipologies. L'*Esquerra Independentista*, o més ben dit, algunes organitzacions de l'EI (entesa com l'actual *Taula de l'Esquerra Independentista*) són avantguarda però no exerceixen com a tal. Com diu Arnaldo Otegi: "Com a avantguarda podem anar un pas o dos per davant de les classes populars, si anem a deu passes no ens seguirà ningú". En moltes ocasions l'EI va deu passes per davant i la immensa majoria de la societat catalana no entén els seus missatges, i això és anomenat avantguardisme.

Això no s'ha d'interpretar com una volguda rebaixa del nostre discurs, sinó un reafirmació en la voluntat d'incidir en les masses, entenent i reflexionant sobre quines són les seves necessitats. Per això, cal fusionar-nos amb la massa, ser massa per evitar fer accions propagandístiques extremadament mediàtiques i polèmiques que la gent no entén. Només d'aquesta manera podrem incidir i assenyalar el camí, des d'una concepció no-autoritària.

L'acció revolucionària en el cas català

Possiblement avui en dia no queda tan definit com temps enrere la diferència entre massa i avantguarda. De totes maneres, podem continuar parlant de forma

general en aquests termes. En el cas català, i més en aquests últims anys, ha quedat patent la necessitat d'incidir en les organitzacions de masses. Ens referim a organitzacions com l'Assemblea Nacional Catalana, una entitat capaç de mobilitzar extraordinàriament al poble català i en la qual l'El s'hi ha mostrat sistemàticament reticent a participar-hi.

Tant en el cas de l'ANC com en el del Consell de la República, o tants altres espais, cal que com a marxistes fem un anàlisi de les seves possibilitats i, en la mesura del possible, que hi incidim. Evidentment hem ser intel·ligents, tenim les capacitats que tenim i no podem incidir de forma determinant en aquestes organitzacions tan grosses, però cal que ens sapiguem alinear estratègicament per optimitzar la nostra acció revolucionària.

L'acció revolucionària en el cas català és precisament això, incidir en aquelles organitzacions i lluites sectorials per dotar-les d'una estratègia i profunditat. Per encaminar el feminisme, l'ecologisme o l'antifeixisme cap una ruptura amb l'Estat espanyol i el capital. Per empènyer l'ANC cap a posicions rupturistes i cap a apostes que beneficiïn a les classes populars catalanes. Només així podrem donar un salt qualitatiu i apropar-nos als nostres objectius polítics.

La Unitat Popular

La Unitat Popular és una aposta estratègica que té la finalitat de fer convergir diferents lluites que aparentment tenen diferents objectius però que han de derrotar un enemic comú i, així, iniciar les transformacions. L'anàlisi dialèctic ens fa veure com s'interrelacionen les diferents lluites i, per tant, fa adonar-nos que aquestes no es poden entendre només de manera separada, sinó que cal entendre-les en el seu conjunt. La Unitat Popular, doncs, és una aposta marxista que posa al centre del debat allò que tenim en comú contra el poder dominant, i no les singularitats que ens diferencien entre col·lectius.

La base de la Unitat Popular és l'adopció d'un programa clar de reivindicacions concretes amb una expressió política de masses i amb projecció institucional. Així

doncs, la construcció de la Unitat Popular abasta diferents tipus de moviments populars i d'organitzacions polítiques (associacions veïnals, sindicats, col·lectius, agrupacions culturals, etc.), no únicament un sol partit o organització.

Efectivament, però, cal un espai on totes aquestes reivindicacions conflueixin: el partit —que en el cas català encara és a confeccionar—. Aquest ha poder agrupar les diferents lluites i interrelacionar-les; ha de tenir voluntat d'esdevenir el referent de masses amb una mentalitat guanyadora, ha d'aconseguir revertir les condicions materials de les classes populars, i no només les simbòliques. És una tasca difícil, però primordial i indispensable. Tenim molta feina, ara és el moment: construïm l'espai polític que guanyi l'hegemonia!

